

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/21/2020
Identifikačné číslo spisu:	8115209699
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8115209699.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. J. J., nar. XX. K. XXXX, bytom K., F., zastúpeného Advokátska kancelária Juristi s. r. o., so sídlom Popradská 66, Košice - mestská časť Západ, IČO: 51 941 244, proti žalovanej: Bc. Y. A., nar. XX. D. XXXX, bytom E., o zaplatenie 4.000 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Cb/186/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. júla 2017, č. k. 6Cob/82/2016-142, v znení opravného uznesenia z 26. novembra 2019, č. k. 6Cob/82/2016-196, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 30. júna 2016, č. k. 8Cb/186/2015-115, Okresný súd Prešov (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť 4.000 eur titulom náhrady škody. Žalobca uzavrel so žalovanou 20. februára 2014 zmluvu o vytvorení diela, v zmysle ktorej bola žalovaná povinná vlastnou tvorivou činnosťou vytvoriť súborné dielo - dvojtyždenník rusínskeho periodika INFO RUSIN - vydanie 2014. Súčasťou vytvorenia diela bola odborná činnosť šéfredaktora pri zabezpečení celkovej štruktúry novín a usporiadanie obsahu periodika, spracovanie článkov z jednotlivých podujatí Rusínskej obrody na Slovensku, preklady článkov do rusínskeho jazyka, zabezpečovanie predplatiteľov, distribúcie novín a inzercie. Žalobca sa zaviazal zaplatiť žalovanej podľa čl. 3 zmluvy odmenu za vykonanie diela na jednom čísle periodika INFO RUSIN sumu vo výške rozpočtu, po fakturácii dodávateľom - žalovanou. Na financovanie periodika bola poskytnutá dotácia z rezervy predsedu vlády SR vo výške 4.000 eur a dotácia z Úradu vlády SR vo výške 20.000 eur, teda celkovo suma 24.000 eur na vyhotovenie 24 čísel periodika (t. j. na každé číslo mali byť náklady vo výške 1.000 eur). Keďže žalovaná vyhotovila 9 čísel periodika, pričom si vyúčtovala sumu 13.000 eur, vznikla žalobcovi škoda vo výške 4.000 eur. Po vykonaní dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že zo zmluvy o vytvorení diela nevyplýva povinnosť žalovanej určovať výšku odmeny jednotlivým redaktorom. V zmysle tejto zmluvy bola žalovaná povinná vytvoriť súborné dielo a

zabezpečiť odbornú činnosť, spracovanie článkov, preklady a zabezpečenie predplatiteľov, distribúciu novín a inzerciu. Podľa súdu prvej inštancie v danom prípade žalobca, napriek svojmu tvrdeniu, žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalovaná mala zmluvnú povinnosť určovať výšku odmien jednotlivým redaktorom, prekladateľom, svoju odmenu ako šéfredaktora a odmenu vydavateľovi. Na základe uvedeného preto žalobca neunesol dôkazné bremeno, čo do tvrdenia o existencii právnej povinnosti žalovanej, nakoľko neoznačil ani nepredložil žiadne také dôkazy, ktoré by žalovanú na takúto povinnosť zaväzovali. Keďže v predmetnom konaní nebolo žalobcom preukázané porušenie právnej povinnosti žalovanou, ako jedného zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, rovnako ani príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody, nebolo možné priznať uplatnený nárok na náhradu škody.

2. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. júla 2017, č. k. 6Cob/82/2016-142, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V odôvodnení rozsudku odvolací súd poukázal na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a s odkazom na ust. § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie poukázal na čl. 3 zmluvy o vytvorení diela s tým, že neobstojí odvolacia námietka žalobcu, že tzv. „odúčtovanie“ nebolo realizované až po konzultácii s predsedom právneho predchodcu žalobcu - terajším žalobcom, keď bolo výlučne na právnom predchodcovi žalobcu (Rusínska obroda na Slovensku) v zastúpení jeho štatutárnym zástupcom - žalobcom, či návrhy na vyplatenie honoráru osobám, ktoré sa na príprave periodika INFO RUSIN podieľali, vyplatí vo výške, ako to navrhla žalovaná, prípadne bude túto výšku korigovať, keď žalovaná rovnako, ako v konaní žalobcom uvádzaná p. X., mohla výlučne predkladať návrhy odmien, prípadne sa k nim vyjadrovať, avšak v žiadnom prípade nemohla odsúhlasovať ich výšku za žalobcu, nakoľko takéto oprávnenie jej ani zo žiadneho zmluvného dojednania nevyplyvalo, a ani v konaní nebolo preukázané, že by žalovaná priamo v mene žalobcu, rozhodovala o vyplatení jednotlivých odmien členom redakčného tímu periodika INFO RUSIN. Odvolací súd ďalej uviedol, že Zmluva o poskytnutí dotácie na podporu kultúry národnostných menšín č. 187/2014 a ani žiadna z dvoch poskytnutých dotácií na vydávanie periodika INFO RUSIN sa nijako netýka žalovanej, ale vzťahu Úradu vlády SR ako poskytovateľa dotácie pre prijímateľa - právneho predchodcu žalobcu. Žalovaná bola v zmluvnom vzťahu s právny predchodcom žalobcu len na základe zmluvy o vytvorení diela, preto poukazovať na iné zmluvné vzťahy, z ktorých mala vyplývať povinnosť žalovanej predkladať právny predchodcovi žalobcu rozpočet na periodikum INFO RUSIN vo výške maximálne 1.000 eur na jedno číslo, nijako neobstojí a tieto iné zmluvné dojednania nemôžu žalovanú nijako zaväzovať. Vo vzťahu k odvolacej námietke, že žalobca ako predseda Rusínskej obrody na Slovensku, musel súhlasiť s návrhmi odmien vypracovaných žalovanou z toho dôvodu, že nemal absolútne žiadnu vedomosť o tom, kto a akým spôsobom sa podieľal na vydávaní novín odvolací súd poukázal na čl. 5 zmluvy o vytvorení diela, v zmysle ktorého ak dielo malo nedostatky nezodpovedajúce tejto zmluve, objednávateľ mal právo odstúpiť od zmluvy, pričom kto iný, ako štatutárny zástupca objednávateľa, ktorým bol žalobca, by mal mať vedomosť o tom, kto a akým spôsobom sa podieľal na vydávaní novín, ktoré si u žalovanej objednal. Za to, že došlo k prekročeniu rozpočtu, ako to uvádzal žalobca v odvolaní, nemôže zodpovedať žalovaná, ale žalobca, ktorého povinnosťou bolo kontrolovať účelnosť a hospodárnosť predkladaných návrhov na vyplatenie odmien jednotlivým členom redakčného kolektívu periodika INFO RUSIN, keď „odúčtovanie“ vykonané žalovanou, mohlo byť urobené v akejkoľvek výške, ale žalobca ako štatutárny zástupca svojho právneho predchodcu, bol so starostlivosťou svedomitého hospodára povinný vyplatiť len reálne a účelne vykonané práce. Odvolací súd ďalej skonštatoval, že žalobca si v podanom odvolaní vzájomne odporuje keď tvrdí, že nebolo preukázané, že žalovaná predkladala návrhy jednotlivých odmien žalobcovi na schválenie a žalobca mal možnosť odmeny odsúhlasiť, resp. neodsúhlasiť, prípadne ich krátiť, a na druhej strane tvrdí, že žalovaná predložila vyúčtovanie odmien, ktoré ako zálohy boli zo strany právneho predchodcu žalobcu vyplatené, keď z výpovede samotného žalobcu na pojednávaní vyplýva, že žalovaná predkladala žalobcovi ako štatutárnemu zástupcovi Rusínskej obrody na Slovensku, návrhy na vyplatenie odmien, s ktorých výškou žalobca v tom čase súhlasil a boli v takejto výške aj realizované. Povinnosť vykonať požadované „Konečné odúčtovanie“ žalovanej zo zmluvy o vytvorení diela nijako nevplyva, a žalobca neoznačil, ani nepredložil dôkaz, z

ktorej by táto povinnosť žalovanej vyplývala. V súvislosti s neunesením dôkazného bremena žalobcom odvolací súd tiež skonštatoval, že z predložených dôkazov, najmä zo zmluvy o vytvorení diela, nijako nevyplýva, že žalovaná mohla žiadať za jedno periodikum INFO RUSIN sumu maximálne vo výške 1.000 eur, ako ani to, že by bola oprávnená za právneho predchodcu žalobcu rozhodovať, či požadované finančné prostriedky členom redakčného kolektívu INFO RUSIN budú, resp. nebudú vyplatené a v akej výške. Táto zodpovednosť sa týkala výlučne štatutárneho zástupcu právneho predchodcu žalobcu - terajšieho žalobcu, preto jediným, voči komu si mohol právny predchodca žalobcu nárokovať túto škodu, bol samotný žalobca.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „CSP“). S poukazom na ust. § 537 ods. 3 a § 546 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „OBZ“) považoval za nesprávny záver odvolacieho súdu v tom, že za činnosť žalovanej, pokiaľ ide o cenu diela je zodpovedný objednávateľ, čím sa odvolací súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ktorá nečiní za činnosť zhotoviteľa diela zodpovedného objednávateľa, resp. odvolací súd svojim rozhodnutím vyvolal otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to či je zhotoviteľ diela povinný akceptovať pokyny objednávateľa diela ohľadom ceny diela, ak sa tak nedohodli a za akých podmienok je to prípustné. Za právne otázky, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), dovolateľ považoval tiež otázky: „či v prípade zmluvy o dielo uzavretej podľa Obchodného zákonníka, ak je cena diela určená podľa rozpočtu, ktorý neexistuje, ide o platnú zmluvu o dielo“ a „či v prípade zmluvy o dielo uzavretej podľa Obchodného zákonníka, ak je cena diela určená podľa rozpočtu, je za konečné určenie ceny diela zodpovedný objednávateľ“. Dovolateľ argumentoval tým, že zmluva o vytvorení diela z 20. februára 2014 žiaden rozpočet neobsahuje a zjavne neobsahuje ani úpravu mechanizmu určovania ceny diela tak, ako uviedol odvolací súd. Cena diela mala byť podľa zmluvy stanovená na základe rozpočtu, ktorý mal predchádzať fakturácii. V tomto prípade bola cena diela určená podľa rozpočtu, čo vedie k právnej otázke, či zmluva o dielo, v ktorej cena diela odkazuje na rozpočet, ktorý neexistuje (nie je súčasťou a ani prílohou k zmluve), nie je absolútne neplatným právnym úkonom pre nedostatok predpísaných náležitostí, pričom k absolútnej neplatnosti právneho úkonu je súd povinný prihliadať ex offio aj bez námietky. Absolútna neplatnosť právneho úkonu vedie k tomu, že nárok žalobcu by bol v plnom rozsahu dôvodný pre bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej, ktoré by vzniklo prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu. Dovolateľ tiež poukázal na to, že jedinými rozpočtami boli v danom prípade rozpočty k zmluvám o poskytnutie dotácie na sumy 4.000 eur a 20.000 eur, pričom zmluva o vytvorení diela neobsahuje zákaz meniť jej obsah aj ústnou dohodou zmluvných strán (§ 272 ods. 2 OBZ). Uvedené podľa názoru dovolateľa vedie k druhej alternatíve a to, že zmluva o vytvorení diela nie je absolútne neplatná, pretože za rozpočet podľa čl. 3 zmluvy o vytvorení diela zmluvné strany považovali rozpočty zmlúv o dotáciách, čomu nasvedčuje postup žalovanej pri uplatnení ceny diela za čísla 1. - 4. periodika INFO RUSIN vo výške 4.000 eur. Prekročením rozpočtu porušila žalovaná zmluvu, čo vedie k úspechu žalobcu v spore z dôvodu bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej (prijatím plnenia bez právneho dôvodu). Súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa s týmito právnymi súvislosťami relevantnými pre vec samu nezaoberali, výsledkom čoho bolo vydanie nespravodlivého rozhodnutia. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa plne stotožňuje s rozsudkom odvolacieho súdu, pričom poukázala na svoje predchádzajúce vyjadrenia v konaní pred súdom prvej inštancie.

5. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovanej v podstate zopakoval argumenty prezentované v základnom konaní, pričom odkázal na právnu argumentáciu obsiahnutú v dovolaní a navrhol, aby dovolací súd rozhodol v zmysle dovolacieho petitu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP),

zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex (CSP). Aj za účinnosti CSP je potrebné dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/10/2012, 7Cdo/92/2012 a 1Cdo/145/2018).

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Posúdenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Vo vzťahu ku všetkým mimoriadnym prostriedkom platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

10. Nadalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/2003).

11. Uvedenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, len ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Žalobca v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP. Podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.).

14. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ musí uviesť, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia a ako mala byť správne riešená. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od takejto „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (3Cdo/56/2018, 3Cdo/146/2017, 3Cdo/30/2018, 1Cdo/78/2017).

15. V zmysle rozhodnutia publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 71/2018 patria do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

16. V predloženej veci dovolateľ v dovolaní neoznačil žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré má tvoriť v dovolateľom nastolenej právnej otázke ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, a od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť pri svojom rozhodovaní. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že v ním označenej právnej otázke, ktorej vyriešenie bolo v prejednávanej veci rozhodujúce, rozhodol odvolací súd v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neboli dané predpoklady na to, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny dovolací prieskum, a preto dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

17. Žalobca vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

18. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ:
a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b/ vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne,
c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. novembra 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2019).
Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/203/2016, 2Cdo/54/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

19. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi

závermi). Pre prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je relevantný len subjektívny názor dovolateľa, teda čo on sám z hľadiska svojho (ne)úspechu v spore považuje za právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a ani jeho hodnotenie právneho posúdenia vecí súdom.

20. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešené označil dovolateľ otázky, od ktorých podľa neho záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a to: „či v prípade zmluvy o dielo uzavretej podľa Obchodného zákonníka, ak je cena diela určená podľa rozpočtu, ktorý neexistuje, ide o platnú zmluvu o dielo“ a „či v prípade zmluvy o dielo uzavretej podľa Obchodného zákonníka, ak je cena diela určená podľa rozpočtu, je za konečné určenie ceny diela zodpovedný objednávateľ“. Dovolať v dovolaní tiež uviedol, že odvolací súd svojím rozhodnutím vyvolal dovolacím súdom doposiaľ neriešenú otázku: „či je zhotoviteľ diela povinný akceptovať pokyny objednávateľa diela ohľadom ceny diela, ak sa tak nedohodli a za akých podmienok je to prípustné“.

21. Vo vzťahu k dovolateľom nastoleným otázkam o platnosti zmluvy o dielo v prípade neexistencie rozpočtu a o povinnosti zhotoviteľa akceptovať pokyny objednávateľa ohľadne ceny diela dovolací súd uvádza, že nie je oprávnený posudzovať prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania.

22. Dovolať súd dospel k uvedenému záveru s poukazom na druhú právnu vetu judikátu R 73/2019 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2019, v zmysle ktorej: „Dovolať môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritórne posúdil v jeho neprospech.“ Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia (§ 421 ods. 1 CSP) je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie vecí súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil, pričom dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, ako aj všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda obsahovo vecne (argumentačne), čo znamená, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom v jeho neprospech (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/40/2019).

23. Dovolať súd z obsahu spisu zistil, že žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie (a ani počas celého prvoinstančného konania) nespochybňoval platnosť uzavretej zmluvy v dôsledku neexistencie rozpočtu, resp. v odvolaní absentuje akákoľvek argumentácia žalobcu vo vzťahu k povinnosti zhotoviteľa akceptovať pokyny objednávateľa ohľadne ceny diela. Žalobca v dovolaní dokonca sám uvádza, že súdy nižšej inštancie sa s právnymi otázkami, ktoré nastolil v dovolaní, vôbec nezaoberali. Dovolať súd sa tak nemôže vecne zaoberať predmetnými námietkami, ktorými sa meritórne nezaoberal odvolací súd z dôvodu pasivity dovolateľa v rámci odvolacieho konania.

24. V tejto časti je preto potrebné dovolanie žalobcu odmietnuť ako neprípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

25. Vo vzťahu k právnej otázke nastolenej dovolateľom, a to: „či v prípade zmluvy o dielo uzavretej podľa Obchodného zákonníka, ak je cena diela určená podľa rozpočtu, je za konečné určenie ceny diela zodpovedný objednávateľ“ dovolací súd uvádza, že táto otázka nespĺňa predpoklady uvedené v § 431 až § 435 CSP (viď bod 18 tohto uznesenia).

26. Dovolanie žalobcu v tejto časti neobsahuje vysvetlenie v čom konkrétne žalobca považuje riešenie uvedenej právnej otázky odvolacím súdom za nesprávne a v dovolaní rovnako absentujú akékoľvek právne úvahy ako mala byť táto otázka správne riešená. Žalobca sa v dovolaní vo vzťahu k uvedenej

otázke obmedzil výlučne na spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bez zodpovedajúcej právnej argumentácie. Dovolateľ svoju argumentáciu v dovolaní zameriaval predovšetkým na výklad čl. 3 zmluvy o vytvorení diela, v ktorom je upravená cena diela a dovolaciemu súdu predostrel svoje úvahy o absolútnej neplatnosti zmluvy o vytvorení diela v dôsledku neexistencie podstatných náležitostí zmluvy (cena diela resp. spôsob jej určenia), z čoho dovolateľ následne vyvodil dôvodnosť svojho nároku titulom bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej (prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu); alternatívne poukázal na možnosť, že rozpočtom podľa čl. 3 zmluvy o vytvorení diela mali byť rozpočty, ktoré boli súčasťou zmlúv o dotáciách, a preto opätovne považoval svoj nárok za dôvodný titulom bezdôvodného obohatenia žalovanej (prijatím plnenia bez právneho dôvodu).

27. Predmetný nedostatok dovolania nemožno preklenúť ani pri jeho posudzovaní podľa obsahu (§ 124 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 CSP) spôsobom, že dovolací súd si sám vytvorí v nadväznosti na napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsah a rozsah dovolacieho prieskumu. Dovolací súd totiž nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znáлая práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať dovolací dôvod a vytvárať si vlastnú argumentáciu, ktorý by následne preskúmaval (k tomu viď napr. 3Obdo/19/2017). V takom prípade by totiž dovolací súd uskutočnil bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa novej koncepcii dovolania ako aj princípu rovnosti zbraní.

28. Dovolací súd preto aj v tejto časti dovolanie žalobcu odmietol (§ 447 písm. f/ CSP), pretože žalobca nevymedzil dovolací dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

29. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani jedna zo žalobcom formulovaných otázok nespĺňala kritériá prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, resp. dovolacie dôvody neboli dovolateľom vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 a tento záver viedol dovolací súd k rozhodnutiu o odmietnutí dovolania podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.